

DIGITÁLNÍ TECHNICKÉ MAPY KRAJŮ

Michal Souček¹⁾

Součástí digitalizace stavebního řízení jsou i projekty digitálních technických map krajů (DTM) a na ně navazující a zastřešující projekt Digitální mapa veřejné správy. Projekty digitalizace stavebního řízení má ve své gesci a realizuje je Ministerstvo pro místní rozvoj, projekt Digitální mapa veřejné správy Český úřad zeměměřický a katastrální a projekty digitálních technických map krajů pak jednotlivé kraje, které v případě kraje Zlínského, Plzeňského, Karlovarského, Libereckého a Hl. m. Prahy navazují na již v minulosti realizované projekty DTM. Pokrytí území České republiky obsahově bohatou, a hlavně jednotnou, DTM je důležitým předpokladem pro zrychlení přípravy staveb a součástí řešení pro zrychlení stavebních řízení. Článek se bude zabírat zejména současným obdobím realizace nových projektů DTM, tedy obdobím přibližně mezi lety 2020 a 2023.

Legislativa

Na základě podnětů krajů a jejich tlaku na zajištění dostatečného financování a zejména potřebného legislativního prostředí, které by dostatečně ukotvilo procesy tvorby a zejména údržby DTM, byl postupně od roku 2017 vytvářen záměr a následující konkrétní obsah příslušných legislativních materiálů. Tato aktivita pod hlavičkou Asociace krajů ČR časem našla kladnou odezvu a následně i potřebné partnery jak na MMR, Ministerstvu vnitra, tak i na Českém úřadu zeměměřickém a katastrálním (ČÚZK) a postupně vedla ke zřízení třech pracovních skupin (oblasti legislativní, financování a architektury), jejichž hlavním úkolem bylo připravit podmínky pro vznik celorepublikové DTM ČR. Jednalo se o pracovní skupinu pro architekturu, pracovní skupinu pro financování a pracovní skupinu pro legislativu.

V průběhu prací pracovních skupin, zřízených pro účely realizace digitalizace stavebního řízení (DSŘ) Radou vlády pro informační společnost, byl znovu ukotven a obsahově aktualizován pojem digitální mapa veřejné správy (DMVS) a stanoven koncept realizace digitálních technických map krajů tak, aby 14 informačních systémů DTM krajů (IS DTM), které budou provozovat kraje v přenesené působnosti, zastřešovala centrální komponenta informačního systému DMVS (IS DMVS), kterou bude provozovat ČÚZK.

Výsledkem práce příslušných pracovních skupin byl návrh potřebné legislativní úpravy, který byl předložen jako poslanecký návrh a byl vydán nový zákon č. 47/2020 Sb., kterým se mění zákon č. 200/1994 Sb., o zeměměřictví a o změně a doplnění některých zákonů souvisejících s jeho zavedením, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon), zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony. DTM kraje je v této nové legislativní úpravě definována jako databázový soubor obsahující údaje o dopravní a technické infrastruktuře a vybraných přírodních, stavebních a technických objektech a zařízeních, které zobrazují a popisují jejich skutečný stav. Je vedena pro území kraje. Správcem DTM kraje je krajský úřad v přenesené působnosti. DTM je zdrojem informací, které slouží zejména pro účely územního plánování, přípravy, umístování, povolování a provádění staveb, poskytování informací o životním prostředí podle zákona o právu na informace o životním prostředí a poskytování údajů o fyzické infrastruktuře podle zákona o opatřeních ke snížení nákladů na zavádění vysokorychlostních sítí elektronických komunikací.

Jednotný obsah DTM kraje je definován vyhláškou č. 393/2020 Sb., o digitální technické mapě kraje (dále jen vyhláška), kterou vydal na základě zákonného zmocnění ČÚZK. Legislativa dále řeší procesy vzniku a správy DTM

a DMVS, zodpovědnosti všech aktérů (od stavebníka, přes stavební úřad, vlastníka, správce nebo provozovatele dopravní a technické infrastruktury až po správce DTM a DMVS) a zásadní milník (30. 6. 2023), kdy musí být DTM kraje spuštěna. Tomuto termínu předchází nebo na něj navazují dílčí termíny spuštění příslušných komponent IS DMVS. První termín 31. 12. 2022 se týká zprovoznění seznamů vlastníků, provozovatelů a správců DTI včetně příslušných údajů, v jakém území plní dané povinnosti a kde působí. Na to bude navazovat zprovoznění seznamu editorů DTM a osob, které za editora plní jeho editační povinnost, včetně rozsahu jejich oprávnění k editaci do 30. 6. 2023.

Obsah digitální technické mapy kraje

Koncepčně je obsah DTM kraje dělen na část tzv. základní povrchové situace (ZPS), tvořenou údaji o umístění, průběhu a vlastnostech vybraných stavebních a technických objektů a zařízení a vybraných přírodních objektů na zemském povrchu, pod ním nebo nad ním, a část tvořenou údaji o druzích, umístění, průběhu a vlastnostech objektů a zařízení dopravní a technické infrastruktury (DTI) včetně údajů o jejich ochranných a bezpečnostních pásmech a údajů o záměrech na provedení změn DTI v území. Součástí uvedených údajů jsou i údaje o vlastních, správcích, provozovatelích a editorech objektů a zařízení. Podrobné vyme-

1) Michal Souček pracoval více než 15 let na pozici vedoucího Oddělení geografických informačních systémů na Plzeňském kraji, kde mimo jiné stál u zrodu Digitální technické mapy Plzeňského kraje. Od roku 2018 se jako osoba samostatně výdělečně činná pohybuje jako externí konzultant v oblasti digitalizace stavebního řízení a digitálních technických map krajů. Podílel se na přípravě příslušné legislativy, přípravě zdroje financování projektů a nyní se podílí na realizaci řady krajských projektů digitálních technických map. Je také externím konzultantem Ministerstva pro místní rozvoj pro oblast digitalizace stavebního řízení a územního plánování.

zení obsahu DTM kraje včetně způsobu a rozsahu vedení údajů o vlastnicích, správcích, provozovatelích a editorech stanoví vyhláška č. 393/2020 Sb., o digitální technické a mapě kraje. Vyhláška zároveň stanovuje třídy přesnosti vedení údajů DTM, jednotný výměnný formát (JVf) a rozdělení údajů na tzv. veřejnou a neveřejnou část.

Veřejnou částí DTM je celý datový obsah ZPS a průběhy DTI. Tato data budou k dispozici všem ve formě takzvaných otevřených dat (*Open Data*). Neveřejná část údajů, zejména údaje o záměrech na provedení změn DTI v území a některé údaje o vlastnostech DTI, bude poskytována jen oprávněným subjektům na základě jejich žádosti a schválení správce DTM. O těchto výdejích neveřejné části DTM musí správce DTM vést evidenci a být schopen poskytovat o nich informace příslušným vlastníkům, správcům nebo provozovatelům příslušné DTI. Údaje důležité z hlediska obrany státu, vnitřního pořádku a bezpečnosti se vedou v digitální technické mapě kraje způsobem dohodnutým s příslušným orgánem státní správy. Obsahem DTM nebudou žádné údaje v režimu tajné nebo důvěrné ve smyslu příslušné legislativy.

Údaje do DTM kraje zapisuje tzv. editor, který odpovídá za správnost, úplnost a aktuálnost zapisovaných údajů. Editace probíhá rozdílným způsobem pro prvky ZPS a DTI. Editory ZPS jsou jednotliví správci DTM, tedy kraje. Kraje mohou na základě písemné dohody zajistit plnění své editorské povinnosti prostřednictvím jiné osoby. Této možnosti bylo již nyní využito pro vymezení editorské povinnosti v prostoru správy obsahu ZPS mezi kraji, Ředitelstvím silnic a dálnic ČR a Správou železnice, státní organizace. Další možností může být svěřeni této editorské povinnosti městům, pokud o to projeví zájem. Editorem údajů o DTI je příslušný vlastník DTI, za kterého tuto povinnost může splnit provozovatel, správce DTI či jiná osoba.

Způsob zápisu údajů do digitální technické mapy krajů

Dojde-li ke změně údajů o DTI, a to jak o průběhu nebo jejich vlastnostech, zapisuje příslušný editor (tedy vlastník, provozovatel nebo správce) bezodkladně změnu prostřednictvím jednotného rozhraní zajišťovaného IS DMVS do DTM kraje.

V praxi to tedy bude znamenat, že editaci provádí přímo příslušný vlastník, provozovatel nebo správce dané DTI prostřednictvím svých informačních systémů napojených pomocí rozhraní na IS DMVS. Kraje tak vůbec nebudou do těchto dat zasahovat. V případě malých správců DTI (zejména obcí) se předpokládá naplnění této zákonné povinnosti prostřednictvím spolupráce s příslušným krajem, který může na základě smluvního vztahu tuto činnost za obec vykonávat nebo k ní poskytnout příslušné nástroje. Stejně tak lze předpokládat, že tuto činnost budou pro obce zajišťovat příslušné komerční subjekty, které už dnes pro řadu obcí zajišťují provoz jejich geografických informačních systémů nebo se bude jednat o služby příslušných geodetických kanceláří, které budou provádět geodetické zaměření dané DTI.

Dojde-li ke změně údajů obsahu ZPS, zapisuje editor změnu bezodkladně poté, co mu budou předány podklady pro její zápis. Tímto podkladem jsou miněny údaje o objektu nebo zařízení, které tvoří příslušný obsah DTM, který předá stavebník či jím pověřený geodet prostřednictvím jednotného rozhraní IS DMVS do DTM kraje. Podklady mohou být ve formě geodetické části dokumentace skutečného provedení stavby (ve smyslu § 14 vyhlášky č. 31/1995 Sb., kterou se provádí zákon), nebo geodetického podkladu pro vedení DTM. Struktura předávaných údajů je opět jednotně stanovena vyhláškou, konkrétně její Přílohou č. 3. Kraje tedy prostřednictvím nástrojů a rozhraní IS DMVS budou zajišťovat správu obsahu ZPS, která bude pak společně s údaji o DTI zpřístupněna za celé území České republiky prostřednictvím rozhraní a služeb IS DMVS.

Vazba digitální technické mapy krajů na územně analytické podklady

Další zásadní změnou, která nastane v polovině roku 2023, je i jiný způsob poskytování údajů o DTI a jejich využívání v procesu územního plánování, zejména tedy v agendě územně analytických podkladů (ÚAP). Výše uvede-

né novely zákonů mimo jiné zavádějí možnost splnění zákonných povinností příslušných subjektů (orgánů veřejné správy, jím zřízených právnických osob a vlastníků dopravní a technické infrastruktury – tedy poskytovateli údajů) poskytovat tzv. údaje o území předáním těchto údajů do DTM. Je tedy předpokládáno, že poskytováním údajů o DTI do DTM její vlastníci zároveň splní i povinnost poskytovat údaje do ÚAP. DTM krajů budou tak sloužit jako úložiště a distributor těchto údajů (dat a informací o DTI) pro další agendy veřejné správy. Bude se zejména jednat o Národní geoportál územního plánování, Portál stavebníka a Informační systém pro veřejné služby a služby veřejné správy INSPIRE, jehož prostřednictvím bude naplňována povinnost Ministerstva vnitra jakožto odpovědného subjektu za národní datovou sadu tématu 6. Veřejné služby a služby veřejné správy přílohy III směrnice INSPIRE.

Z důvodu umožnění předávání údajů o území o DTI od poskytovatelů směrem k veřejné správě do jednoho místa, byl doposud ustálený datový obsah DTM rozšířen o informace o ochranných pásmech DTI a o údaje o záměrech na provedení změn DTI. Díky jednotnému místu prostřednictvím služeb IS DMVS a DTM tak bude umožněno údaje poskytovat veřejné správě jednou, a ta je bude využívat v příslušných agendách. Veřejná správa tak bude mít vždy přístup k aktuálním a garantovaným údajům o DTI a jejich poskytovatelé budou data poskytovat dle jednotných pravidel a do jednoho místa.

Současná realizace projektů digitálních technických map krajů

Prakticky žádný z významných a takto rozsáhlých projektů českého eGovernmentu by nebylo možné realizovat jen z prostředků krajů nebo státu. Finanční zajištění z prostředků Evropské unie je pro projekty DTM krajů zajištěno díky programu Vysokorychlostní internet v rámci implementace Operačního programu Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost 2014–2020 garantovaného Ministerstvem průmyslu a obchodu. Tento poměrně nestan-

dardní zdroj financování byl zvolen mimo jiné i proto, že významným cílem DTM je usnadnit a podpořit zavádění vysokorychlostních sítí podporou společného využívání existující infrastruktury a zefektivnit budování tzv. sítí nové generace – NGA infrastruktury, a to zejména sdílením informací o jejich umístění. Kraje se pak podílejí nemalým dílem povinného spolufinancování projektů a zejména náklady na personální zajištění takto rozsáhlých a pro kraje výjimečných projektů. Projekt DMVS realizovaný ČÚZK je financován z Integrovaného regionálního operačního programu.

Rok 2020 byl z pohledu projektů DTM věnován přípravě výzev v rámci uvedených operačních programů, nastavení jejich pravidel a zejména definování obsahu a standardů krajských projektů DTM a navazujícího projektu DMVS, a to jak v části informačních systémů, tak v datové části projektů, na kterou je v případě krajů určena většina finančních prostředků.

V roce 2021 pak došlo ke schválení všech potřebných projektů a k zahájení jejich fyzické realizace. Jak již bylo uve-

Mapování kanalizací

Zdroj: archiv autora

deno, krajské projekty jsou svým obsahem děleny na dvě základní části, a to implementaci informačního systému pro

správu DTM (IS DTM), včetně pořízení potřebného hardwarového vybavení, a tzv. datové zakázky, jejichž obsahem je zejména pořízení dat ZPS a DTI.

Mapování veřejného osvětlení

Zdroj: archiv autora

Hlavním cílem pořízení dat DTM je maximální využití a konzolidace existujících dat. Na velké části území České republiky se v příslušných prostorech, zejména v tzv. vystaveném prostředí, nacházejí nějaká digitální data / údaje stávajících DTM (zejména výše uvedených krajů, měst a obcí, které již dnes DTM vedou), účelových technických map nebo dat pořizovaných a spravovaných vlastníky, správci nebo provozovateli příslušné DTI. Hlavním úkolem krajských projektů DTM je tato data převzít (zákon č. 47/2020 Sb. dává krajům příslušná zmocnění) a v příslušné části odpovídající obsahu ZPS ověřit, aktualizovat, převést do nové struktury a podoby definované vyhláškou a dále spravovat prostřednictvím nástrojů a služeb IS DTM a IS DMVS. Dále kraje pořizují data o své DTI (zejména data o silnicích II. a III. třídy) a data DTI obcí nebo dalších organizací splňujících podmínky způsobilosti dané výzvou tak, aby bylo vyloučeno riziko veřejné podpory. Kraje tak nepožizují data o doprav-

ni a technické infrastruktury soukromých subjektů a státních organizací, to je úkol vlastníků DTI.

Samostatnou kapitolou je mapování technické infrastruktury, které je velmi organizačně a finančně náročné. Práce začínají podrobnou přípravou podkladů, v ulicích s hustým provozem je nutné z bezpečnostních důvodů naplánovat i uzavírky. Samotné mapování je pracné, např. otevírání všech kanálů, vyhledávání veřejného osvětlení. A přes veškerou snahu se nepodaří některou technickou infrastrukturu (zejména vodovody) vyhledat v požadované přesnosti a v DTM bude vložen pouze její orientační průběh.

Pro zajištění úspěšné realizace projektů DMVS a DTM krajů byla zřízena pracovní skupina s názvem Koordinační rada správců digitální mapy veřejné správy a digitální technické mapy (KRS), která je pracovní skupinou Pracovního výboru pro digitalizaci stavebního řízení a územního plánování, který byl zřízen za účelem koordinace přípravy a realizace digitalizace stavebního řízení. Pracovní výbor pro digitalizaci stavebního řízení a územního plánování je pak pracovním výborem Rady vlády pro informační společnost. KRS je složena ze zástupců ČÚZK a jednotlivých krajů. Jejím hlavním cílem je koordinovat realizaci uvedených dílčích projektů a prostřednictvím různých dokumentů

(zejména metodik a jejich výkladů, popisů rozhraní atd.) zajistit jednotnou funkcionalitu potřebných částí IS DTM krajů a sjednocovat dílčí postupy při pořizování a správě dat. Díky neutuchajícímu nadšení a zapojení konkrétních pracovníků se toto postupně daří naplňovat.

Časový rámec projektů je velmi omezený, nedostatečné jsou i personální kapacity na krajích, přesto se zatím daří překonávat překážky a komplikace při realizaci projektů. Výsledkem bude podrobné mapové dílo, které bude sloužit mnoha uživatelům.

*Michal Souček
externí konzultant MMR
pro oblast digitalizace stavebního
řízení a územního plánování*

ENGLISH ABSTRACT

Digital technical maps, by Michal Souček

As part of the digitization of building permit procedures, projects for technical maps of regions are followed and consolidated by the Digital Map of Public Administration project. Projects for digitization within these procedures are carried out by the Ministry for Regional Development, while the Digital Map is a responsibility of the Czech Office for Surveying, Mapping and Cadastres, and digital technical maps are elaborated by regional authorities. The coverage of the Czech Republic by abundant and, above all, unified digital technical mapping is an important condition for acceleration of building permit procedures. This article deals with the current state of things in the implementation of new projects of digital technical mapping, covering approximately the period of 2020-2023.